

PiKA

Številka 2, Letnik III
ISSN: 1408-7863

KOMPAS Xnet - KVALITETNO RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE

Microsoft® Certified
Solution Provider

DIGITALNA FOTOGRAFIJA
NOVI VISUAL STUDIO
INTERNET TEČAJI
JAVASCRIPT
INTERNET NEUMNOSTI
ZMEŠNJAVA PO SLOVENIJI

KOLENDAR TEČAJEV
POČITNIŠKI PROGRAMI

foto: Vidmar

KOMPAS Xnet, Pražakova 4,
1514 Ljubljana
Tel: 01 439-94-90, 01 43-32-287
fax: 01 2318-687,
email: xnet@kompas.si,
www.kompas.si/xnet/

Novice ● Word ● Excel ● Novosti ● Nagradna igra ● Internet

Uvodnik

Spoštovane bralke, cenjeni bralci!

Čisto na koncu šolskega leta, je pred vami nova, tokrat bolj počitniško obarvana PIKA. V njej bi vas radi opozorili na **poletne ugodnosti**, s katerimi vam že nekaj let zapored zagotavljamo najcenejše izobraževanje.

Verjetno je za marsikoga izmed vas, poletje še najprimernejši čas, ko si končno lahko vzamete nekaj dni za strokovno izpopolnjevanje. Če pa vam to šolanje ponudimo še z dodatnim **10% poletnim popustom**, je to samo razlog več, da se čimprej prijavite. Seveda, pa ostanejo v veljavi vsi ostali popusti: **5 - 15% popust za skupine, 10% članski popust** ipd. Posamezni popusti se med seboj ne izključujejo, priznamo vam jih do skupaj **30%!**

Tudi letošnje poletje bodo vaši dopoldnevi v službi lahko povsem brezskrbni, če boste svoje šolarje vključili v katero izmed naših počitniških delavnic. Le-te bodo tudi letos, že peto leto zapored, vašim otrokom nudile prijetno, domače okolje in

vrsto novih spoznanj na računalniškem področju. Program je pester in zanimiv, cene ugodne! **Pa še zelo zabavno bo!** Program in termini so objavljeni na notranji strani Koledarja tečajev.

Pripravili smo tudi nekaj novih delavnic, ki bodo zagotovo vzbudile tudi vaše zanimanje. Več o vsebini nekaterih boste našli na naslednjih straneh ali pa v priloženem Koledarju.

Za vse vas, ki se z novimi znanji najraje spopadate sami, si sami izbirate tempo in čas učenja, za vas pripravljamo **on line seminarje na Internetu**. Tečaji potekajo po t.i. "official curriculumih". Za podrobnosti nas prosimo pokličite!

Vaša formula to poletje:

odličen tečaj = (ugodna cena - popusti) + prijetno delovno vzdušje + izkušeni predavatelji!

Prisrčno vas vabim, da se udeležite katerega izmed naših tečajev in se sami prepričate, da smo vredni vašega zaupanja.

Branka Slinkar
branka@xnet.kompas.si

Authorized Prometric Testing Center **IZPITNI CENTER**

Bi si radi pridobili naziv Microsoft Certified Professional, Microsoft Certified System Engeneer ali Microsoft Certified System Developer? Nič lažjega!

V našem izobraževalnem centru lahko izpite opravljate prav vsak dan!

Čimprej pokličite in si rezervirajte termin!

DIGITALNA FOTOGRAFIJA

Digitalna fotografija je v zahodnih državah, predvsem v Združenih državah pravi bum. Po nekaterih anketah naj bi med 60 in 70 odstotki amaterskih fotografov že imelo ali razmišljalo o nakupu take naprave.

Prednosti je veliko. Najbolj očitna je ta, da ne potrebujete filma. Z drugimi besedami, slikate vse kar vam pade na pamet in še kaj več. Slika je brezplačna. Druga očitna prednost je ta, da je rezultat viden takoj. To pomeni, da lahko takoj naredite nov posnetek, ne pa da ugotovite, da ste slikali brez fleša, ko ste že nazaj z dopusta. Slike imate zbrane na računalniku, enostavno jih je gledati, lahko jih spreminjate, natisnete na majice, skodelice ali enostavno pošljete po elektronski pošti.

Slabih strani je vedno manj. Najbolj očitna je ta, da v končni fazi nimate slike. Če vam slika veliko pomeni, si jo lahko seveda ravno tako omislite. Če ste doma v ZDA ali Nemčiji jih lahko dobite celo zastonj, pri nas so zadeve še v povojih in vas bo slika stala okrog 100 SIT.

Problematične so seveda še cene aparatov, ki pa s povečanim povpraševanjem strmo padajo. Včasih vas lahko preseneti tudi velika poraba baterij, ampak to pa lahko onespособi tudi modernejši klasičen fotoaparat.

Kako izbrati pravi aparat? Težko. Najprej bodite pozorni na resolucijo. Aparat, ki ima največjo resolucijo manjšo kot 1024 x 768 je zastarel. Sicer je za slikanje povsem primerna resolucija nekje okrog 800 x 600. Če izdelate 15 x 10 cm veliko

fotografijo iz posnetka takšne resolucije bo le redko kdo opazil razliko med digitalno in klasično fotografijo. Podatke o resoluciji boste našli navadno v megapixlih. Aparati z več kot 2 megapixloma, so primerni, vendar bodite pozorni, da je aparat sposoben sliko posneti

s takšno resolucijo, ne pa je kasneje raztegniti!

Zelo pomembno je, da boste lahko slike hitro spravili v računalnik, zato raje ne kupujte aparata brez možnosti prenosa preko USB vmesnika, ki je v grobem 10 x hitrejši od zaporednega.

Pomembna je tudi količina pomnilnika, ki ga aparat premore. Več ga je, bolje je, vendar nikakor pod 8 MB. 32 MB pa je že zelo lepa številka, ki omogoča, da boste z dopusta prinesli med 170 in 200 slikami resolucije nekje okrog 800 x 600.

Tudi zoom je lahko pomemben, vendar mislim, da hudih razlik med aparati tu ni. Aparat naj ima vsaj 2x optičen zoom, podatke o digitalnem zoomu lahko mirno spregledate, ker je nepomemben. Slika lahko povečate tudi sami, navadno celo bolje kot aparat.

Vzdržljivost baterij je sicer lahko pomembna, naj pa ne bo odločilna, saj lahko nadomestke kupite prav v vsaki trafiki kjerkoli pač ste.

Dodatnih faktorjev pri izbiri je seveda še več. Predvsem optika, vendar boste naleteli na težave ker prodajalci navadno ne podajajo tako natančnih podatkov kot pri klasičnih kamerah. Nekateri pravijo, da mora aparat znati snemati tudi kratke video posnetke in zvok, sam mislim, da to

ni ni uporabno in da so omenjeni kriteriji najpomembnejši. Razne teste in primerjave boste našli na spletu, priporočam, da začnete kar na <http://www.cnet.com>.

Sam sem se odločil za Kodak DC280, ki prejel kar nekaj nagrad kot odličen aparat za amatersko rabo z zmerno ceno.

Ko ste uspeli izbrati pravi aparat, vas čaka še iskanje primernih programov s katerimi boste svoje slike urejali, preoblikovali in razkazovali. Res boste zraven aparata verjetno dobili kakšen CD s programi, prav vsega, kar bi si želeli pa verjetno ne.

Najprej vam priporočam, da si omislite program ACDSsee podjetja ACD Systems, ga boste našli na naslovu <http://www.acdsee.com>. Izjemen program za pregledovanje in deloma tudi urejanje slik! Omogoča še cel kup stvari, med drugim tudi izdelovanje albumov. Program je tipa shareware, torej si ga boste lahko ogledovali 30 dni, potem tem pa bo treba zanj odšteti nekaj drobiža. Se splača!

Potrebovali boste tudi program za urejanje slik. Torej povečevanje, pomanjševanje, retuširanje in podobno. Verjetno najboljši na tem področju je Adobe Photoshop, vendar je to profesionalen, torej drag program. Obstaja tudi cenejša različica Photoshop LE, ki ga boste dobili kar zraven nekaterih aparatov. Izmed shareware programčkov je verjetno najboljši Paint Shop Pro, katerega registracija vas bo stala 150 USD, najdete pa ga na <http://www.jasc.com>. Vreden ogleda je tudi popolnoma brezplačen The Gimp, ki ga boste našli na naslovu <http://www.gimp.org> oz. na <http://www.iki.fi/tml/gimp/win32>.

Ko boste želeli s svojimi slikami početi kaj bolj »odtrganega«, si omislite brezplačen program PixMaker Lite podjetja PixAround, ki jih najdete na naslovu <http://www.pixaround.com>. Ta mali biser zna iz vaših slik narediti tridimenzionalen pogled. Vse kar potrebujete je par zaporednih slik, ki se malenkost prekrivajo, vse ostalo postori program.

Lahko naredite zelo širokokotno sliko, pošljete 3D razglednico ali vaš izdelek objavite na internetu. Rezultati so fantastični!

Verjetno si boste omislili še program, s katerim boste vaše slike postavili na ogled. Na internetu je cel kup stražnikov namenjenih prav temu. Z ogledom začnite kar na <http://photos.yahoo.com>, pogledate lahko tudi na <http://www.adobeactiveshare.com>.

Vse zgoraj opisano je seveda le drobec, zato bom zelo vesel vsakega komentarja ali vprašanja, ki mi jih lahko posredujete na moj elektronski naslov

David Vidmar
david.vidmar@xnet.kompas.si

NOVOSTI

Dejan Mauer

WinZIP 8.0 - Najnovejša različica stiskalnika podatkov - www.winzip.com

GetRight 4.2b - Eden izmed najboljših programov za prenos datotek preko Intereta - www.getright.com

Adobe Acrobat Reader 4.05 - Branje dokumentov v PDF obliki - www.adobe.com

Microsoft Windows Media Player - program za predvajanje večpredstavnih vsebin - www.microsoft.com

Word 2000

TRIKI IN NASVETI

Pri oblikovanju in urejanju besedila nam zelo pomaga pogovorno okno Najdi in zamenjaj, ki ga dobimo, če izberemo ukaz **Urejanje/Najdi**. Do enakega okna pridemo tudi preko ukazov **Zamenjaj** ter **Pojdi** na prav tako v meniju **Urejanje**. Oglejmo si nekaj možnosti, s katerimi si lahko delo precej olajšamo, pa vendar jih redko kdaj uporabljamo.

Če Želimo na primer vse naslove, katerih slog je Naslov1 zamenjati s slogom Naslov2, se najprej v jezičku *Zamenjaj* postavimo v vnosno polje *Najdi*. Na dnu okna kliknemo na gumb **Oblika**. Odpre se seznam iz katerega izberemo **Slog...** in dobimo seznam vseh slogov. Izberemo tistega, ki ga Želimo zamenjati. Sedaj postopek ponovimo tako, da se postavimo v polje *Zamenjaj* z. Zopet kliknemo na gumb **Oblika** ter si iz seznama slogov izberemo tistega, ki bo nadomestil obstoječega. Po pritisku na gumb **Zamenjaj vse** se bodo na primer vsi slogi Naslov1 spremenili v Naslov2. Na podoben način lahko zamenjujemo tudi določeno pisavo, besedilo oblikovano s tabulatorji, dele besedila, ki so v drugem jeziku in podobno.

Še boljšo zamenjavo in iskanje pa nam omogočajo nadomestni vzorci. Za njihovo uporabo moramo vklopiti stikalo **Uporabi nadomestne vzorce**. To stikalo dobimo, če kliknemo na gumb **Več** in okno se nam bo razširilo z še dodatnimi možnostmi (če je okno Že razširjeno je gumb označen z **Manj**). V vnosno polje *Najdi* lahko sedaj vnašamo nekatere posebne vzorce:

V par oglatih oklepajev [] vpišemo znake, ki jih Želimo najti. Z vzorcem [AEIOUaeiou] najdemo katerikoli samoglasnik, zapisan veliko ali malo. S

klicajem (!), ki ga postavimo na začetek vzorca, določimo iskanje znakov, ki niso naštetih. Vzorec [!AEIOU] tako določa iskanje kateregakoli znaka razen velikih samoglasnikov. Z vezajem (-) določimo interval. Vzorec [0-9] določi iskanje katerekoli številke. Če Želimo najti ločila in vse druge znake, ki niso ne številke ne črke, vnesemo [!0-9A-Ža-Ž]. Če pa iščemo znaka [in !, ki Že imata poseben pomen v nadomestnem vzorcu, si pomagamo z obrnjeno poševnico \. Sedaj zapišemo [\!]. Z zavitim oklepajem {} določimo natančno število zaporednih znakov, ki morajo ustrezati vnesenemu vzorcu. Vzorec [0-9]{2} najde le dve številki zapisani skupaj. Z vzorcem [0-9]{2,5} pa najdemo vsa 2 do 5 mestna števila. Znaka <> omogočata preiskovanje z začetka ali s konca besede. Vzorec [aeiou]> najde mali samoglasnik samo, če je na koncu besede. Naprimer vzorec <[!AEIOUaeiou0-9]{3}> najde vse besede, katerih prvi trije znaki niso ne samoglasniki niti številke.

Kadar uporabljamo nadomestne vzorce, si pri njihovem sestavljanju lahko pomagamo tudi s priročnim menijem, ki ga dobimo s klikom na gumb **Posebno**.

Jernej Oprešnik

jernej.opresnik@xnet.kompas.si

TERMINI

Word začetni: pogledite v koledar tečajev!

Word nadaljevalni: v koledarju tečajev!

Izdelava serijskih pisem in nalepk:

10-11. julij, 21-22. avgust, 21-22. september, 19-20. oktober

NOVOSTI VISUAL STUDIA

V prejšnji Piki sem vam obljubil, da bom tokrat malce bolj podrobno spregovorili o prihajajoči različici Visual Studia, ki jo razvijalci programov že nestrpno čakamo.

Napovedi, ki jih lahko zasledimo na različnih tehničnih srečanjih ter na Internetu

(<http://msdn.microsoft.com/vstudio>)

obljubljajo pravo revolucijo. Lahko bi rekli za največjo po predstavitvi samega Visual Basica.

Vsi vemo, da so sodobne aplikacije bolj ali manj spletno usmerjene, zato ne morem mimo novih orodij za pisanje spletnih aplikacij s poudarkom na srednjem nivoju, to je na pisanju podatkovne logike.

V novo različico VS je vključen nov Server Explorer, ki nam bo olajšal dostop do servisov, ki jih nudi naš računalnik oz. tudi naša bližnja in daljna okolica. Omogočen bo dostop tudi do tako imenovanih spletnih procedur, ki bodo svoje storitve ponujale preko Interneta.

Srežniške komponente bomo enostavno vlekli ter jih programirali z dvojnim klikom miške, prav neverjetno pa je izboljšan nadzor nad porabo sistemskih sredstev strežniških komponent.

Podpora Event Logu je izboljšana do te mere, da lahko tudi sami prestrezamo napake in nanje ustrezno reagiramo.

Strežniške komponente pa je mogoče po

novem sprožiti tudi na časovno obdobje.

Nov strežniški dodatek imenovan Directory Watcher nam omogoča sprožanje dogodkov v trenutku, ko se spremeni datoteka na disku.

Ste si predstavljali, da boste lahko po novem uporabljali razhroščevalnik tudi na aplikacijah, ki ste jih že distribuirali? Ali pa da boste komponentam in programom spreminjali lastnosti kar med delovanjem?

In če je verjeti spletnim stranem, potem bodo odpravljene tudi težave z izdelavo namestitvenih programov tudi pri velikih, porazdeljenih aplikacijah.

Tukaj sem le na kratko omenil novosti, ki bodo v veliki meri spremenile programiranje.

Pri Microsoftu napovedujejo novo različico jeseni. Seveda pa bom že prej preizkusil testno (beta) različico in vam kasneje lahko podal svoje mnenje.

Če imate o Visual Basicu oz. InterDevu svoje mnenje ali pa bi se ga radi naučili se le oglasite!

Dejan Mauer

dejan.mauer@xnet.kompas.si

TERMINI

VB začetni: 26-28 julij, 18-20 september

VB nadaljevalni: 2-4 avgust, 2-4 oktober

VB Internet: 26-27 oktober

InterDev začetni: 21-23 avgust, 13-15 november

InterDev nad.: 28-30 avgust in 22-24 november

INETERNET NEUMNOSTI

Internet nam omogoča nešteto možnosti. Kadarkoli želimo najti ali preveriti neko informacijo in če je le na kateremkoli strežniku objavljena, nam jo s pomočjo svetovnega spleta ni težko najti. Če ne vemo naslova, si pomagamo z iskalniki ali drugimi povezavami na spletnih straneh in z nekaj kliki je iskani podatek na zaslону.

Poleg uporabnih strani pa v spletu najdete tudi cel kup takih,.....mogoče Slovenci takih strani ne delamo, toda drugje po svetu jih najdete vsepovsod.

Vsi svetovni voditelji iz preteklosti do dnašnjega dne za vse države sveta <http://www.geocities.com/Athens/1058/rules.html>. Zelo obsežna in ažurirana stran.

Kolikokrat ste že srečali človeka na ulici in niste vedeli od kod vam je znan? Poglejte spletno stran <http://www.mostwanted.org/> in upajte, da ga/jo tu NE boste našli...

Vse kar ste (in niste) želeli vedeti o straniščnih školjkah, od njihovega nastanka do najnovejših, ki se svetijo v temi. Niso pa pozabili tudi na vaše domače živali, več o tem na naslovu <http://www.toiletology.com/index.shtml>.

Ob poplavah vseh vrst novic na internetu ne smete mimo tega naslova: <http://www.theonion.com/>. A se takšne stvari lahko zgodijo tudi pri nas?

Naslednji naslov govori že sam zase <http://www.uselessknowledge.com/>.

Rojstni dnevi, smrti in dogodki na današnji dan. Nič lažjega, vse dobite tu: <http://www.scopesys.com/today/>.

V zadnjem času so (tudi pri nas) zelo

popularne razne tožbe med civilnimi in pravnimi osebami. Ob dobljeni parnici pa si v Sloveniji še zdaleč ne moremo obetati astronomskih zneskov, kot v ZDA. Rekordne zneske tožb za lansko leto dobite na

<http://www.lawyersweekly.com/00topten.cfm>.

Pa še stran za pesniške duše. Klasična tri vrstična poezija iz Japonske haiku. Tu jih dobite kar iz avtomata:

<http://www.smalltime.com/nowhere/rhubarb/haiku.cgi>. žal ne tudi v slovenščini.

Imate še vedno probleme z zavezovanjem kravate? Na tem naslovu se jo naučite zavezati popolnoma pravilno:

<http://www.learn2.com/05/0537/0537.php3>.

Postopek je opisan korak za korakom, (primerno tudi za začetnike). Če vas zanima še kaj drugega, obiščite njihovo domačo stran: <http://www.learn2.com/>.

Pa še stran za tiste, ki potrebujejo hiter prevod, seveda samo za najbolj razširjene jezike na svetu: <http://translator.go.com/>.

In še povezava na uvodno stran svetovne organizacije za.... pa naj to ostane presenečenje:

<http://home.bluemarble.net/~amyloo/wno.html>.

Kot ste opazili, je v svetovnem spletu kar nekaj strani izdelanih bolj za šalo, kot zares. Če nekaj zgoraj opisanih strani ne boste nikoli več obiskali, potem je namen članka izpolnjen, vendar pa nikoli ne veste, kaj boste norali vedeti za pravilen odgovor na vprašanje za 10 milijonov dolarjev...

Peter Kobe

peter.kobe@xnet.kompas.si

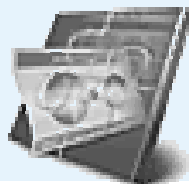
EXCEL ZA POSLOVNE ANALIZE

Delavnica namenjena osebam, ki potrebujejo ustrezne izračune in njihov prikaz za uspešno odločanje pri različnih vrstah poslovnih procesov.

Vsebina: osnove statistike, napovedovanje trenda, prikaz bilance uspeha in stanja, prikaz poslovnih rezultatov...

Termini: 28.-30. 8., 13.-15. 9., 25.-26. 9.,
23.-25. 9., 20.-22. 11

Kotizacija: 51.500,00 SIT + 19 % DDV

EXCEL ZA OBDELAVO PODATKOV

Delavnica namenjena osebam, ki na delovnem mestu analizirajo veliko količino podatkov in potrebujejo njihove rezultate za uspešno odločanje.

Vsebina: izračun in prikaz vrst stroškov, različni izračuni obresti, amortizacijski načrti osnovnih sredstev, finančne funkcije...

Termini: 17. - 19. 7. od 9-13 ure, 28. - 30. 8. od 14-18. ure.
18. - 20. 9. od 9-13 ure in 16. - 18. 10.

Kotizacija: 51.500,00 SIT + 19 % DDV

VISUAL INTERDEV 6.0

To je novo razvojno okolje za skupinski razvoj interaktivnih strani, ki omogoča design, izgradnjo in razhroščevanje podatkovno orientiranih Web aplikacij

Kdaj: 13.-15. 9. 2000 in 6. -8. 11. 2000 od 8:30 do 14:30

Kotizacija: 77.250,00 SIT + 19 % DDV

VISUAL BASIC FOR APPLICATIONS

To je novo razvojno okolje za skupinski razvoj interaktivnih strani, ki omogoča design, izgradnjo in razhroščevanje podatkovno orientiranih Web aplikacij

Kdaj: 10. - 11. 7. od 8:30 do 14:30 ure
24. - 25. 8. od 8:30 do 14:30 ure
11. -13. 10 od 8:30 do 14:30 ure

Kotizacija: 51.500,00 SIT + 19 % DDV

MS Office za tajnice

Tečaj je namenjen posebej tajnicam, poslovnim sekretarkam in drugim, ki se veliko ukvarjajo z administracijo in urejanjem dokumentov.

Tečaj traja 20 ur (4 dni po 5 šolskih ur).

Vsebina:

Osnove Windows: Osnove za delo v Windows okolju (delo z okni, osnovne nastavitve Windows okolja), delo z mapami in datotekami v programu Raziskovalec (kreiranje in brisanje map, kopiranje, premikanje in brisanje datotek)

Word: Osnove za delo z urejevalniki besedil (pravila za urejanje, najpogostejše napake), delo z dokumenti (odpiranje, zapiranje in shranjevanje), pisanje in oblikovanje besedil, priprava dokumentov za tisk in tiskanje, osnovne nastavitve programa Word (osnovne vrstice, pogledi)

Outlook: Sprejemanje in pošiljanje sporočil preko elektronske pošte, uporaba adresarja (vpisovanje in ažuriranje naslovov), uporaba koledarja (planiranje opravkov, sestankov...), uporaba beležk

Predznanje: Osnovno poznavanja dela z računalnikom

Termini: 24.- 27. 7. 2000 od 9:00-13:00, 14. - 17. 8. 2000 od 12:00-16:00

Cena: 40.660,00 SIT + 19% DDV

Mar ni ravno to tisto, kar ste čakali? Vsa orodja, ki jih potrebujete pri vašem delu združena v en tečaj. Prepričajte se, da smo se na to resnično pripravili. Vse, kako se prijaviti, pa si lahko preberete na koledarju tečajev, ki je priložen v sredini.

Naj bo vaš letošnji poletni čas drugačen in znanja poln!

Lepo vas pozdravljam! Janja Levstek

PRIJAVE: Kompas Xnet, 1514 Ljubljana, fax: 01 2318-687 ali 2317-996, xnet@kompas.si

KRAJ IZOBRAŽEVANJA: Tečaji potekajo v naših učilnicah v Ljubljani, kjer ima vsak udeleženec svoje delovno mesto. Za SKUPINE - KJERKOLI v Sloveniji.

ROK PRIJAVE: 14 dni pred napovedanim pričetkom tečaja

ODJAVE: Odjavite se lahko samo pisno, **najkasneje 5 delovnih dni** pred začetkom tečaja. V primeru nepravčasne odjave vam bomo zaračunali polno ceno tečaja.

NAČIN PLAČILA: Kotizacijo lahko nakažete na naš Žiro račun 50100-601-226222. Vse cene so v SIT, a ne vključujejo 19% DDV. Prijavo potrdimo na podlagi pravočasnega plačila kotizacije, to je 8 dni pred pričetkom tečaja. Račun vam bomo poslali po pošti.

V primeru, da bomo morali tečaj odpovedi, bomo vplačano kotizacijo vrnili najpozneje v 5 delovnih dneh po odpovedi. Število slušateljev je omejeno; najmanjše število je 6.

GRADIVO: Vsak udeleženec prejme delovni zvezek v slovenskem jeziku, blok, kemični svinčnik in disketo za vaje.

POPUSTI: S člansko kartico uveljavljajo stalne stranke 10% popust.

UGODNOSTI: Ves čas tečaja so vam na voljo osvežitni napitki, v dopoldanskih terminih pa tudi malica. Po tečaju vam zagotavljamo še 60 dnevno brezplačno telefonsko pomoč.

NAČINI POVEZAV

Povezava dveh partnerjev v elektronskem poslovanju je možna na dva osnovna načina:

povezana sta lahko **direktno** preko najetega komunikacijskega voda ali ekvivalentne rešitve ali pa preko **vmesnega omrežja**.

Z izjemo internih hišnih povezav in manjših zaključenih skupin skoraj vsi uporabljajo neko obliko mrežnih storitev. Direktna povezava resda omogoča neprestano izmenjavo in ustrezno varnost vendar postane ta način skoraj neobvladljiv, ko moramo povezati večje število udeležencev. Poleg tega predstavlja tudi cenovno dražjo rešitev.

Za potrebe elektronskega poslovanja imamo potencialno na voljo tri možnosti uporabe omrežij.

Internet

Trenutno se Internet še ne uporablja veliko za načine elektronskega poslovanja opisane v predhodnih člankih. Zdi se, da je le še vprašanje časa kdaj bo tudi Internet uporabljen za te namene. Predvsem je zanimiv zaradi nizke cene ter vsesplošne dostopnosti in razširjenosti.

Glavne ovire za uporabo predstavlja zakonodaja in pomanjkljiva varnost. To izvira predvsem iz dejstva, da Internet nima lastnika. Poleg tega je bil pa že od samega začetka zamišljen kot okolje za ponujanje informacij. Varnost ni vgrajena v samo omrežje. Mnogim predstavlja Internet izziv za preizkus njihove iznajdljivosti in

»hackerskih« podvigov. Tudi zadnji dogodki z zloglasnimi virusi, ki se prenašajo preko Interneta, ne prispevajo k odpravljanju omenjenih zadržkov.

S pravnega vidika je Internet pomanjkljiv, ker ne vsebuje beleženja in potrditev o dostavi sporočil, niti o tem, da je sporočilo prispelo v enaki obliki, kot je bilo poslano. Medtem, ko se z dodatno opremo lahko zagotovi avtentičnost sporočil, še vedno ne moremo preprečiti izgube ali napačne dostave sporočil, kar je posledica že omenjenega dejstva, da ni lastnika, ki bi ga lahko držali oziroma obdolžili.

Ni dvoma, da bo tudi Internet postal medij za RIP. Predvsem zaradi enostavnega dostopa in nizke cene. To je spoznal tudi EDI World Institute, ki sponzorira projekt, ki raziskuje možnosti uporabe Interneta za RIP. V tem trenutku pa nihče ne priporoča uporabe Interneta v ta namen razen za izmenjavo sporočil z nizko prioriteto, kar pa razna poslovna sporočila (odpoklici, naročila, itd.), ki posledično krmilijo proizvodne in nabavne aktivnosti v podjetjih, zagotovo niso.

VAN Value Added Networks ali omrežja z dodano

Uporaba VAN-ov predstavlja prevladujoč način elektronskega poslovanja med poslovnimi partnerji. V osnovi se VAN obnaša kot oblika elektronskega predala. Partner, ki pošilja sporočila, jih pošlje v VAN, le ta jih preusmeri v ustrezne predale naslovnikov. Prejemniki občasno pregledujejo svoje nabiralnike in prevzemajo čakajoča sporočila.

Takšen pristop nudi niz prednosti: V primerjavi z direktno povezavo ni odvisen od posebnosti (opreme) končnih uporabnikov.

Posamezna prijava v omrežje omogoča prevzem več sporočil.

VAN nudi sledenje in beleženje pretoka sporočil (komu, kdaj, itd.).

VAN predstavlja varnostni vmesnik med partnerji, ki tako niso direktno povezani med seboj.

In končno, če primerjamo direktno povezljivost in uporabo Interneta, nudijo VAN-i številne druge storitve:

Povezavo na druga VAN omrežja.

Prevajanje sporočil iz nestandardne oblike v standardno ali v drug standard.

Konverzijo vhodnih sporočil na drug medij (telefaks na primer).

Kodiranje in avtentikacijo.

Programsko opremo, svetovanje, pomoč, uvajanje, inštalacijo opreme.

Storitve elektronske pošte.

Nekatere omenjene storitve so zelo običajne, druge pa potrebujejo dodatno razlago.

Povezave na ostale VAN-e

Problem, ki je še posebej pereč za mala in srednja podjetja predstavlja to, da različni partnerji uporabljajo različne VAN-e. To seveda ni v interesu malih in srednjih podjetij, ki morajo zato podpirati večje število ponudnikov omrežnih storitev. Za odpravo tega problema se VAN-i pogosto povezujejo med seboj.

Mnogi VAN-i uporabljajo komunikacijski protokol OFTP, ki je del OSI modela. To je zelo robusten protokol, ki zagotavlja nepokvarjen prenos podatkov. Omogoča tudi usmerjanje (routing) in nekaj varnostnih funkcij. Vendar ob prekinitvah povezave ne zagotavlja informacije, da je sporočilo doseglo končni naslov.

Zato je vedno bolj zaželena uporaba ISO X.400 protokola, ki se najbolj uveljavlja tudi kot protokol elektronske pošte. Vsebuje tudi X.435 specifikacije, ki so dodane za potrebe RIP-a. Na žalost vsi ponudniki omrežnih storitev še ne podpirajo protokola X.400 in se zdi tudi uporaba X.435 še nekoliko oddaljena. Glavna prednost uporabe X.400 je v tem, da omogoča beleženje pretoka sporočil skozi omrežje in lahko zagotovimo dospetje sporočila na končni naslov. To dosežemo s posameznimi potrditvami na vsaki vmesni postaji. V X.435 je pa ena sama t.i. end-to-end potrditev. To predstavlja glavno ne pa edino prednost X.435 pred X.400

Zaradi zmede pri metodologijah medsebojnih povezav niti ne preseneča, da vsi VAN-i niso povezani med seboj. Včasih so tudi težave za prevzemanje odgovornosti za dostavo sporočila, ki potuje iz enega omrežja v omrežje drugega ponudnika. Zato velika podjetja običajno omogočajo uporabo dveh ali več VAN-ov in ne vztrajajo le na uporabi enega. Mala in srednja podjetja, ki potrebujejo povezavo na več VAN-ov, lahko uporabljajo tudi storitve oziroma povezave, ki jih nudijo t.i. clearing houses.

Clearing houses

Elektronsko poslovanje je možno tudi preko klirinške hiše. V tem primeru podjetje ni povezano z nobenim VAN-om ampak s klirinško hišo, ki je sama povezana na različne VAN-e. takšen servis je predvsem uporaben za mala in srednja podjetja, ki potrebujejo povezavo na več VAN-ov in tako prihranijo pri stroških, ki jih predstavlja nabava različne opreme. Tudi klirinška hiša lahko nudi podobne dodatne storitve kot Van (prevajanje, konverzija itd.)

Janez Strojjan

janez.strojjan@perfttech.si

KOMPAS Xnet pripravlja edCenter

V podjetju KOMPAS Xnet bomo za naše stranke v naslednjih tednih postavili sistem, ki bo

omogočal izobraževanje preko interneta. Tak način izobraževanja je uporaben predvsem za ljudi, ki imajo prenatrpan delovni dan in se zaradi tega ne morejo udeleževati vnaprej planiranih tečajev. Tečaji na internetu bodo poleg knjig in izobraževanja iz njih za takšne ljudi verjetno ena redkih možnosti, da pridobijo kakovostno znanje in to takrat, ko bodo s svojim vsakdanjim delom najmanj obremenjeni.

EdCenter je on-line izobraževalni sistem, ki so ga razvili pri podjetju Training Associates (www.trainingassociates.com), seveda pa prepotrebno gradivo za seminarje prispeva Microsoft. Tečaji, ki se jih uporabnik lahko »udeleži«, so pripravljene tako, da pokrivajo področja znanja Microsoftovih produktov, ki so v današnjem času najbolj razširjeni. Kateri seminarji so trenutno na voljo si lahko pogledate na spletni strani edCentra (www.edCenter.com) od Vas, ki se boste želeli takšnega on-line tečaja udeležiti, pa je odvisno, katere tečaje bo omogočal tudi KOMAPS Xnet.

Nadaljevalni tečaj izdelave spletnih strani!

Za izdelavo bolj zanimivih spletnih strani je samo poznavanje programa FrontPage premalo. Sodobno oblikovanje zahteva poznavanje čedalje več različnih skriptnih jezikov, novih programov in dodatkov. Na KOMPAS Xnetu smo pripravili nadaljevalni tečaj oblikovanja spletnih strani (osnovni vsebuje delo s programom FrontPage), kjer bomo na zanimivih primerih spoznali naprednejše možnosti programa Front Page, naučili se bomo osnov programiranja v skriptnem jeziku

JavaScript, vključevati različne Java Applete, ogledali pa si bomo tudi vključevanje ActiveX komponent.

Na tečaju bomo opozorili na znane težave, ki nastanejo z uporabo skriptnih jezikov. Spoznali bomo sodobne tehnologije kot so CSS, DHTML in podobno.

TERMINI

Front Page in JavaScript:

5-6. oktober in 30.november - 1.december

Zmešnjava po SLOVENIJI

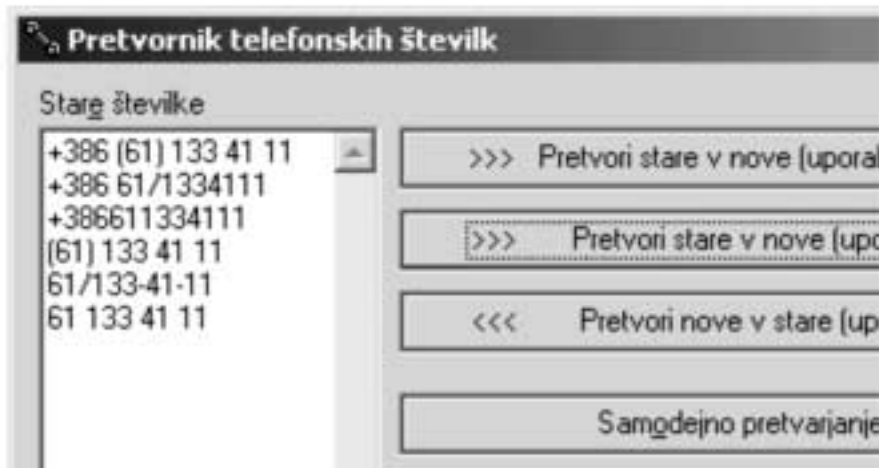
V članku se bom dotaknila problematike **slovenskih telefonskih števil**. Težav še ni, vendar verjemite mi, da se bodo pojavile. Nekateri bodo uspešno našli ustrezne nove številke, ki so (bodo) zamenjale stare, drugi se bodo s težavo priklopali do njih preko telefonskih informacij (če bodo imeli srečo priti kmalu na vrsto) in tretji, ki bodo veliko časa neuspešno potrošili za iskanje nove številke Želenega naročnika. Zakaj govorim o zmešnjavi? Res je še ni, vendar po 1. novembru 2000 stare številke ne bodo več v veljavi, torej bo potrebno za marsikaterega telefonskega naročnika vedeti novo. Ta pa tudi ne pade kar z neba. Poklicali boste informacije o telefonskih naročnikih na tel. št. 988 in že se bo na drugi strani oglasil prijeten ženski glas - avtomatski odzivnik, ki vas bo vljudno prosil, "...da počakate trenutek...". Če boste imeli srečo, boste dobili kmalu vezo z "delovnim mestom številka", drugače boste pa čakali še kar nekaj treeeeeeenutkov, obenem pa se vam bo nabiralo vse več potrošenih telefonskih impulzov. Ko boste že leli več kot 2 informaciji, vas bodo odslovili, da ste upravičeni samo do dveh. Torej boste poklicali še enkrat.

No, pa saj nam Telekom omogoča na brezplačni telefonski številki prevajanje starih telefonskih števil v nove. Pa še ta prevajanja včasih niso stoddstotno pravilna.

Zato predlagam uporabo brezplačnega programa **Pretvornik telefonskih števil**, ki vam prevaja nove številke v stare in tudi obratno. Program, ki je obsežen le 213kB, boste našli na Internet naslovu <http://17slon.com/telefon/>, od koder ga lahko posnamete na svoj računalnik. Na strani boste našli pretvornik v raznoraznih oblikah: Pretvornik v Perlu, Spletni pretvornik, Pretvornik za Outlook in Pretvornik Wap.

Čim manj težav z novimi telefonskimi številkami Vam Želi

Vesna Vujasin
vesna.vujasin@xnet.kompas.si

Windows NT 4.0 Administracija

Na tečaju si boste pridobili znanja, ki jih potrebujete pri vsakodnevnem upravljanju Windows NT sistemov in omrežja. Na tečaju se boste naučili namestiti in konfigurirati sistem, ga prikrojiti in optimizirati, dokrivati in odpravljati napake na Windows NT Server in Windows NT Workstation okolju. Tečaj priporočamo tudi vsem, ki nameravate v kratkem preiti na okolje Windows NT Server 2000.

Datum: **31. Julij. - 4. Avgust** od 8:30 do 14:30 ure in

25. - 29. September od 8:30 do 14:30 ure.

ostali termini so v objavljeni v koledarju.

Rok prijave: 14 dni pred pričetkom tečaja

Kotizacija: 105.930,00 SIT + DDV

Inštruktor: **David Vidmar**, Microsoft Certified Professional

Vsak tečajnik lahko v našem izpitnem centru opravi en brezplačen MCP izpit.

Izgradnja Intraneta

Osnove Intraneta

Tehnologija za izdelavo intranet strani

Izbira vsebin (kaj dati na Intranet stran)

Tehnologije (FrontPage, InterDev, VisualBasic)

Izvedba

Tipični primeri rešitev (uporabne rešitve)

Datum: 9. avgust, 2000 od 9.00 do 17.00 in

5. oktober, 2000 od 9:00 do 17.00

Kotizacija: 35.020,00 SIT + DDV

Predavatelj: Dušan Zupančič, Microsoft Certified Professional

Elektronsko poslovanje

Vse ki vas zanima dogajanje na področju uvajanja mednarodnega standarda UN/EDIFACT, vabimo da se udeležite našega specializiranega seminarja

Predavali bodo izkušeni predavatelji, člani projektne skupine pri Banki Slovenije: ga. Lidija Slana, mag. Peter Centrih, g. Vojko Podlogar in g. Janez Strojan.

Seminar bo **28. September 2000** od 9:00 - 15:00 in

Kotizacija: 28.800,00 SIT + DDV

Če vas zanima podrobnejša vsebina tega seminarja nas pokličite ali pa pogledjte v prejšnjo številko Pike.

NAGRADE

Kot je že v navadi na koncu podelimo tudi nekaj nagrad med naše bralce, ki so pravilno odgovorili na zastavljeno vprašanje. Odziv na zastavljeno vprašanje je bil ogromen, izžrebani pa so bili:

Bon v vrednosti 15.000 SIT prejme:
Boštjan žagar, Gorenje 74, Stara Cerkev

Bon v vrednosti 10.000 SIT prejme:
Hedvika Mišmaš, Zaloška c. 29, Ljubljana

Bon v vrednosti 10.000 SIT prejme
Slobodan Simič, Rusjanov trg 2, Ljubljana

Majico in podlogo prejme:
Brane Jakopič, Levčeva 13, Mengeš

Nagrade bodo srečneži prejeli po pošti. Vsem skupaj se zahvaljujemo za sodelovanje.

Nagradna igra PIKE

Ali za digitalni fotoaparati potrebujete film? Odgovorite lahko s preprosim DA ali NE!

vaše ime

priimek

ulica

kraj in poštna številka

ime podjetja

odgovor

www.kompas.si/xnet/

KOMPAS Xnet
Pražakova 4
1000 Ljubljana
xnet@kompas.si

IMATE VPRAŠANJE?

Če se vsaj malo ukvarjate z računalnikom, potem verjamem da ste naleteli na kakšno težavo. Če vam ostajajo vprašanja na katera niste dobili odgovorov, potem naslovite vprašanje na naš e-naslov: xnet@kompas.si.

KOLOFON

Izdaja:
KOMPAS Xnet
Pražakova 4
1514 Ljubljana
Tel: 01 439-94-95
Fax: 01 2317-996
xnet@kompas.si
www.kompas.si/xnet/

Direktorica:
Branka Slinkar

Glavni urednik in oblikovalec:
Dejan Mauer

Pomočniki glavnega urednika:

Janja Levstek,
David Vidmar,
Gregor Šuster,
Jernej Oprešnik,
Peter Kobe,
Janez Strojan,
Uroš Jere,
Vesna Vujasin

ISSN: 1408-7863

Cena: brezplačno

Bila družica
Janja

Se zaklenil v WC
Jernej

Uporablja špahtl:
Peter

Zadnji oddal članek:
Gregor